TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20960
Tarih : 21.11.2026

- 52394

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA**

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ömer Bolat** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

**Serhat EREN**
**Diyarbakır Milletvekili**

Ticaret Bakanlığının verilerine göre 2025 yılında 577 bin 771 firma ve yaklaşık 41,3 milyon ürün denetlenmiş, tespit edilen aykırılıklar nedeniyle 2 milyar 658 milyon TL idari para cezası uygulanmıştır. 2026 yılının ilk dokuz ayında ise 360 bin 578 firma ve yaklaşık 44 milyon ürün denetlenmiş, uygulanan idari para cezalarının toplamı yaklaşık 2,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemde İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından 59 bin 947 gerçek ve tüzel kişi denetlenmiş, 6 bin 72'sine toplam 724,7 milyon TL ceza verilmiştir. Bu tutarın 399,5 milyon TL'si fahiş fiyat uygulamalarına ilişkindir.

Bakanlık tarafından açıklanan denetim ve ceza rakamlarına karşın, uygulanan yaptırımların ne kadarının kesinleştiği ve tahsil edildiği, aynı işletmelerin ihlalleri tekrarlayıp tekrarlamadığı ve cezaların fiyat oluşumu üzerindeki etkileri kamuoyuyla düzenli olarak paylaşılmamaktadır. Özellikle büyük şirketlerin ekonomik gücü karşısında idari para cezalarının caydırıcılığı, yaptırımların işletme büyüklüklerine göre dağılımı ve küçük esnaf üzerindeki etkileri açıklığa kavuşturulmalıdır.

Diğer yandan, Sayıştay'ın Ticaret Bakanlığına ilişkin denetim raporlarında kamu alacaklarının muhasebeleştirilmesi ve tahsilat kayıtlarının izlenmesine yönelik bulgular yer almaktadır. Bakanlığın 120 Gelirlerden Alacaklar hesabında biriken tutarların niteliği, tahsilat süreçleri ve muhasebe kayıtlarının doğruluğu, kamu kaynaklarının yönetimi ve mali saydamlık bakımından önem taşımaktadır. Piyasa denetimlerinin başarısı, denetlenen işletme ve kesilen ceza sayısının yanında ihlallerin önlenmesi, yaptırımların uygulanması ve tüketicilerin ekonomik çıkarlarının korunması üzerinden değerlendirilmelidir. Bu nedenle idari para cezalarının tahsilat durumu, tekrarlanan ihlaller ve denetimlerin sonuçlarına ilişkin verilerin açıklanması gerekmektedir.

**Bu kapsamda:**

1. Bakanlığınız tarafından 2026 yılının ilk dokuz ayında uygulanan yaklaşık 2,6 milyar TL idari para cezasının ne kadarı kesinleşmiş ne kadarı tahsil edilmiş, ne kadarı idari veya yargısal itiraz süreçlerine konu olmuştur?
2. 2024, 2025 ve 2026 yıllarında fahiş fiyat, stokçuluk ve haksız ticari uygulamalar nedeniyle uygulanan idari para cezalarının yıllara göre toplam tutarı ve tahsilat oranı nedir?

3. 2026 yılında fahiş fiyat ve haksız ticari uygulamalar nedeniyle yaptırım uygulanan işletmelerin zincir market, büyük ölçekli işletme, toptancı ve küçük esnaf olarak dağılımı nedir? Bu işletmelere uygulanan cezaların toplam tutarı ne kadardır?
4. Son üç yılda aynı veya benzer ihlaller nedeniyle birden fazla kez idari para cezası uygulanan işletme sayısı kaçtır? Tekrarlanan ihlaller karşısında hangi ilave yaptırımlar uygulanmıştır?
5. Büyük ölçekli şirketlere uygulanan idari para cezalarının yıllık cirolarına oranına ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır? Cezaların işletmelerin ekonomik büyüklüğü ve ihlallerin tekrarlanma durumu dikkate alınarak yeniden düzenlenmesine yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?
6. Fahiş fiyat uygulamaları nedeniyle yaptırım uygulanan işletmelerde, ceza sonrasında ürün fiyatlarının ve ticari uygulamaların değişip değişmediğine ilişkin takip denetimleri yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa bu denetimlerin sonuçları nelerdir?
7. Sayıştay'ın 2025 yılı denetim raporunda 120 Gelirlerden Alacaklar hesabına ilişkin tespit edilen muhasebe ve kayıt sorunlarının giderilmesi amacıyla hangi işlemler gerçekleştirilmiştir? Söz konusu hesapta yer alan alacakların türlerine, tahsilat durumlarına ve yıllarına göre dağılımı nedir?
8. Sayıştay'ın 2024 yılı denetim raporunda tahsil edildiği hâlde kayıtlarda tahsil edilmemiş görünen idari para cezalarına ilişkin tespitler kapsamında kaç işlem incelenmiş, ne kadarlık tutarda kayıt düzeltmesi yapılmıştır? Bu konuda herhangi bir idari inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır?
9. Piyasa denetimlerinin etkinliğini ölçmek amacıyla ceza tahsilat oranı, tekrarlanan ihlal oranı, yaptırım sonrası fiyat değişimleri ve tüketici zararlarının giderilme düzeyi gibi göstergeler kullanılmakta mıdır? Bu verilerin düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılması planlanmakta mıdır?
10. Diyarbakır'da 2024, 2025 ve 2026 yıllarında fahiş fiyat, stokçuluk ve haksız ticari uygulamalar kapsamında kaç işletme denetlenmiş, kaç işletmeye ne tutarda idari para cezası uygulanmıştır? Bu cezaların ne kadarı tahsil edilmiş ve kaç işletmede tekrarlanan ihlal tespit edilmiştir?